

הסעם השלישי

הבעל הקדם לחזו

לפני ימים אחדים ביקרה קבוצת תושבים ממקסי עמק זבולון בכפר ערבי בסביבת אחד הכפרים המעטים שעברו לא נטשוה בסררר המלחמה המבקררר עברו על פני הבחרי, התענינו במצב הכלכלי, ביקרו בבתי, שאלו שאלות, אולם המראה שענין אותם ביותר היה ערבי פיסח לברש חליפה כהה כשכנסו אחד מקופל על ברכו. זה בדאי אחד מאלה שגלחמו עם הכנופיות, החליטו והמשיכו בדרך. האיש שהבן היסב את דבריהם לא טרח להשיב להם. הוא העדיף להופיע כלוחם כנופיות מאשר להעמידם על סעוהם ולספר להם את האמת.

אלום תושבי האזור עדין זוכרים כאשר אותו ערבי פיסח היה בחזר צעיר ויפה, חסון ומלא מרץ. אז היה רווק, אולם הדבר לא הפריע לו במאומה. מדי הרגישו את עצמו בבר תפשו חשקה באשה, והג להיכנס אל תוך הביקחה או האוהל הקרוב ביותר (כמובן מרוז לודא שהבעל איננו), ואיש מבין הבע

דוד בן-דוד סרן מחבר ד'א'ע

ליום המרומים, לא הצליח מעולם לתפשו במעשיו השפיל למרות שכל הכפר ידע חיבר על מבצעיו של החבור לא יכלו לעשות לו כלום, מחוסר הוכחה. "זה היה בדאי!" עד אשר יום אחד, החליט אחד מאותם הבעלים להתנקם. הוא הודיע לאשתו — בדאנו כי כל הכפר ילחם — שהוא עומד לצאת להרום (הלבנון) להחדש ימים. "אוי מרגיש את עצמי מדוכא", הכריז, "אני זקוק לנופש ממושך". הוא נסל את רובה הציד שלו, עלה על סוסו ויצא לדרך.

כמובן, תפש הצעיר את ההזדמנות הנפלאה הזאת ונא למלא את מקום הבעל הנעדר. אלא שהבעל לא מילא את הבסתחה, חזר לכפר באותו יום עם דמדומי ערב. הליכנסו לחצר ביתו הבחין באדם המפתלן מן העבר השני. הוא כיתן את רובהו. פצע את הבורח בברכו. הפצוע נלקח לבית החולים הצרפתי בחיפה. פה אחריהו באל השוכנים. הרופא המספיל רוכך על ידי מראה זה של אהבה כפרית. אולם חיש מהר העמידוהו השכנים על סעוהו. "מה יש לו, יא דוקטור?" הם שאלו. "הוא פצוע קל, בעוד כמה ימים יוכל שוב לרוק", הרגיע אותם הרופא.

"לא, לא, יא דוקטור", ענו הערבים בתד הפה, "גלו לא בסדר. אתה מוכרח להוריד לו אותה".

הרופא התעקש אולם לבסוף ראה שהצדק עמו. כעבור שבועות אחדים חזר הצעיר לכפרו כשהוא נעזר בקברים ומכנס אחד ריק מתחת לברך.

"זה עלה 120 לירות", אמרו תושבי הכפר בהביטם עליו, "אבל זה היה כדאי".

פתנה קטנה למייז'ור, ואמנם משך זמן מה יכלו הבעלים לעזוב בתיהם בשקט. אולם אט אט הסתגל הצעיר למצבו החדש, התקין רגל מעץ והחל מהלך שוב ברחובות הכפר. אלא שכששיו חיפש לו תעסקה נאה יותר, כדאית יותר, הוא הפחיק את מקום מגוריו מן הכפר אל נדה הקישון.

באותה תקופה החלו גניבות הפרי ממסעי המביבה וגני הירק של המשקים להתרבות במידה מבהילה. המשטרה היתה הולכת אחרי העקבות אך לא הצליחה אף פעם לתפוס את הגנב. לרוב הובילו העקבות למביבת קתחה של הפיסח שהיטע על רגל אחת בגנו הקסן.

ואמר ציונים, עזב את רחיה ב1946 ויהי בן 11 ובנו של סגן מנהל תחנת הכוח במוסקבה. כאשר יצא, 11 שנים לאחר מכן, למסע לישראל גלילי זוכה לזיק הבסתחה, ויבאל אלוה, הלומד עתה באנגליה, יכול היה להתמנות רמטכ"ל.

אלום מעטים האמינו שאמנם יהיה לאנשי לאחיות העבודה העוזו לפרוש ממפיהם, לצאת למאבק מתודס. אמר אחד הצעירים: "מבוקן זקן ועיף והצעירים לא הורגלו מעולם להת לים החלטות גורליות בכוח עצמם, מבלי להמתין להוראות מוריהם המזדקנים. הם לא לחמו בשעה שהאמינו בצורך במאבק רצוף נגד האנגלים. הם לא לחמו נגד פירוק ה"פלמ"ח, אף כי אז היו בידיהם כל עזמות הכוח בצבא ומיטב הגרר הלוחם עם מר חוריהם. האם ילחמו עכשיו, אחרי שגסי תימה תקופת דמדומי האלים המלחמיים?"

רצונו נתמלא. הוא שירת ביחידה שתנתה בעמק בית-שאן כשן שנתיים, גורש כחשוד בהשתייכות לאצ"ל (האשמה חסרת שחר), נגבת אקדה (האשמה נבונה: חבר מצא אקדה גשים חלוד, מסרו לבן-דוד, שהתרימו לשע שוע עצמם).

שבועיים לאחר מכן, בשעה 24.00 ב1947 לנובמבר 1947, התיצב בפני ספק המחלקה שלו בחיל השה והלצ"א, והובג ליחידה שלחמה בחרתב יום. כעבור חודש נשלח לקורס מפקדי כיתות.

עשרים יום לאחר מכן, מונה מפקד מחלקה (את הקורס עבר כעבור שנה וחצי), הצטיין בקרבות הדרום, נפצע שלוש פעמים (בראש, במוח, ביד), הצליח לברוח מבית החולים, לשוב למחלקתו, לשאת את שלושת הקלעים שפגעו בו בכיס חולצתו. בפקודת מיוני הקצינים הראשונים לצ"ל, (באוגוסט 1948), וכה לקצונה למרחו והחזו, רשמית, תניך קורס מ"כים בלבד, הופיע נכח ברישיה בה הופיע מרדכי מקלף (סגן המטכ"ל הנוכחי) כסרן.

מהגורן אל הגרוד, כקצין מכונית יריה הקפיד להיפגע מצרורות שגרו ממכוניות יריה אריות, הפך חביב גדחו באומץ לבו, רחוו העליה ומשורת קרעו האיש: מחמוד אבן-חמנד מוסאלם.

כאשר צה"ל כבש את תל-אביב שברום, נמצא הכפר ריק. הסודר סעדיה סך, איש נסיעות, התרוצץ ברוסה מכחן, גלה כמו גשים זקנות, מצא גער צעיר, כבן 13, בגרן. הנער היה מחמד שנמלס ערב הכיבוש מבית אביו, שהבטיח להכחזו למחרת בבוקר, נהר חבא בגרן, למחרת ברוז אביו לחברו, וזהר דים ובסו לכפר, מחמד לא ידע מן המה והש.

בן-דוד אימץ את מחמה, שהפך משרת אנשי המחלקה. סוב את ארגויו התחמשת והבדים של מכונית היריה, כשנסע, בדרם לתל-אביב, לראשונה בחייו, בטונית, לא הת אפק, עשה, מרוב תהומה, צרכי כמכונית. ספיצו הולעס גליתס ספשישו באמריקניו שחצות אלבני.

הקמיע הערבי לבסוף למתוה שוביים, שוחרר, החל עובד במזבלת יפו, מבקר, לתלים תכופות, את מאמצו, מרגים בטאזה: את ידעותיו בעבריה, שאת ראשיתן רכש במחלקת מאמצו, בסטן בשעורי ערב לעולים חדשים ביפו.

בקץ 1949 נשאר בן-דוד חייל בצבא הקבע מסיבה משונה — עיסוקו החביב: היסטוריה צבאית. הוא החליט לקחת חלק בהגשתמה.

יחידתו, לה שיש בן 22 אב, בעידודו, הורכבו, הכוחות ועזרתו האישית, היתה פטיסם אנשים מגוון ביותר — עולי הגרניה ומרוקו בני16 ואבות משפחה פולניים, בול גריום, בני30.

אחר הנייה ממושכת בודום, גילם התענינות באפשרויות ניצול מסרות המחנה, החליט לצאת להשתלמות הנדסית.

בהערך מסדר הפרידה כעס בגרונו, אמר דברים נרגשים, חשב את הענין גמור בכך. חיליו שמצאו בו מפקד-אבאה, סברו אחרת: שלושת הפיקודים הצעירים באנשי היחידה יצאו משורותיהם, הצעירו, אחד מהם שלף גתיק קטיפה, פתחו על כרית קטיפה כתולה נהה טבעת-זהב, משובצת רטיס פנו ונושאת ראשי תיבות שם המפקד.

בדממה ששררה במגרש המסדרים הפך בן-דוד את הטבעת, קרא את החרות בה: "לטרן ד. בן-דוד, בהוקרה מאנשיו".

סיפור המעשה, על יחידת החיילים שאספה ארבעים גרשים לחיל, קנתה טבעת-זהב לקד, פקדה, עשה לו כניסם בקרב צה"ל, הוכיח שוב, כי קיימים גתויים לצבא-עם, יחסי ריעות ואהוה בין מפקדים לסיקודים.

והפך, דרך אגב, גבור אחד הטיפורים של בשורת פלשת 1948 (שבוי סרן).

רגל שמאלית לממשלה מרחבת — אהיה רגל שבגלל חסרונה צולע וגסיון הקים ממשלה חדשה. אין גם טפק שבממשלה כזאת היה ישראל גלילי זוכה לזיק הבסתחה, ויבאל אלוה, הלומד עתה באנגליה, יכול היה להתמנות רמטכ"ל.

אלום מעטים האמינו שאמנם יהיה לאנשי לאחיות העבודה העוזו לפרוש ממפיהם, לצאת למאבק מתודס. אמר אחד הצעירים: "מבוקן זקן ועיף והצעירים לא הורגלו מעולם להת לים החלטות גורליות בכוח עצמם, מבלי להמתין להוראות מוריהם המזדקנים. הם לא לחמו בשעה שהאמינו בצורך במאבק רצוף נגד האנגלים. הם לא לחמו נגד פירוק ה"פלמ"ח, אף כי אז היו בידיהם כל עזמות הכוח בצבא ומיטב הגרר הלוחם עם מר חוריהם. האם ילחמו עכשיו, אחרי שגסי תימה תקופת דמדומי האלים המלחמיים?"

המשק

פירוק הכותנה

לפני עשר שנים נתבררה הארץ על דית אבן פינה למטויה מורדנית עברו השני של הכביש הרמת-גוי (הרד יוסף כיוס), לאחר זמן קצר מצאו 50 פועלים עסקיה במסחית החברה האייית לכותנה, שנסדה על ידי האר חים ירושלמי ואברהם קוריס.

40.000 לירות הונקעו במפעל, אולם הכס פים הלכו ונמסו. כמה שגיאות טכניות כי מיבנה המפעל וחוסר קוויקטורה חסו את בית התרושת החדש מדחי אל דחי ועוד מעט והיה מהמוטט.

ריוח והצלה עמוז מצד החברה הכללית הלונדונית שוכנסה בשנת 1947 כשותף למפ על פושט הרגל והזיקה של רבע מיליון לר רות שטרלינג העמידה את המטויה על רב ליה סלקו החובות, הוגבל הצידו הגר תבה מסגרת העובדים.

אחר 4 שנות מאמצים, גורתה אבן הפינה למפעל חדש, המשתרע על 4.5 דומס, בין האורחים הנכבדים הסובב הימן לאון, ממ נהלי החברה הלונדונית, שעיסוקו התביב לעבור על כל מפעל בארץ, אין לחשוב, שיהו ענין של ביונס למר לאון ופרנסתו עומדת על מפעליו בישראל, לא ולא הימן לאון משתלל אמנם לשלב בשטף דיבורו והנגל כמה ביטויים מתאימים מתוצרת הארץ אבל יש לו פרנה מובטחת בבריטניה: הוא בעל עשרים חנייות גדולות בלונדון והמביבה, אבל החלטתו להציק סך את אהו ויהיה מה.

בינהיים מתרחקת המטרה ממנו והלה, מסירות אתה כוללות כבר כיום למעלה מ-17.000 פלכים לעומת 11.300 פלכים של החברה הישראלית לכותנה. המטויה החדשה בהרד יוסף תוסף אומם עוד 3.500 פלכים, אבל גם מגולל אתה ימים יושבים במסיק ידים. אתה כבר מפרת כיום 37 אתר מטיסם מכלל הייצור הארצי, החברה הישראלית ל-כותנה — 27 אחת. ואם יוגשמו תכנית אהו יגדל הכרתק עוד יותר, ואתה תמשול בטע שית הכהנה בארץ.

צבא

למפקד טבעת זהב

כאשר דוד בן-דוד, גינאי אדום-שער

העם

גשר של קרילוב

אחר כמה שבועות של שערוריות (סוג עשוראק) ופשיעים (סוג לוח) היה זה שבוע שקט. האזרח התענין בעיקר בקופסת השיר מורים שהשיגה בשוק הלבן (ואולי בשוק השחור), הקדיש רק תשומת לב מעטה לחב-לי הלידה של ממשלתו החדשה.

לא היו הפתעות, כבר למחרת יום הבחר רוח היה ברור שאין בסיס איתן לממשלה אמיתית. לא ניתן רוב ברור לקואליציה הקר-דמה. לא ניתן רוב ברור נגדה. הבוחר רתם לעגלה כמה חיות בלתי-מתאימות זו לזו.

כמו במשל המפורסם של קרילוב: אין החטטן כל כך חכבוי — אך הברבור מושג שימה, זאב-חמים אין המימה והסרטן — אחורנית.

וכמו איבן אנדרייביץ קרילוב, יכול הבוחר לומר עתה, על התרוצצות של מפא"י, הד-תיים, מפ"ם והכלליים:

לא לי לזון, בני אשמה זאת — אך החטטן משם לא זו עוד.

הצד הקומי במצב הוא שאין גם כל טעם להכריז על בוחרות חדשות. אין ספק שתוצ-אותיהן תהיינה בדיוק כתוצאות הבחירות האחרונות — עד שיקומו כחות חדשים כי זיהה.

מפלגות

יגאל אלון בראש

מצב רוח עגום מוגרבי כתל-אביב כשההכנסו בו בני סיעת לאחיות העבודה, הפג שפרש בשעתו ממפא"י והשי תתף ביסוד מפ"ם.

היה ברור שהרגו במפלגה אנשי השומר הצעיר לשעבר, החליטו להשאר באופוזיציה. חשבון זה יכול לשאת פרי רק בתנאי אחד: אם יגיעו הנטיקים של הצבא האדום לבלות המדינית, בכל מקרה אחר עלול הדבר לגרום לשקיעתה של מפ"ם.

האחריות הרובצת על אנשי לאחיות העבו-דה ברורה להם. כשפרשו ממפא"י לקחו עמם את מיטב הנוער של תנועת העבודה, ריכזו סביבם את שריו הלחם החלוצי. כוח זה אבד מחוסר שטח פעולה.

רבים מאנשי הפג החלו תוהים מה היה קורה לוא פרשו ממפ"ם והעמידו רשימה נפרדת בבחירות האחרונות. לפני שבועות מעטים החליט ביוון הפילד-מרשאל פאפגוס להיכנס לזירה הפוליטית, בצעד הראשון זכה פאפגוס, המפקד עטור הניצחון של מלחמת האזרחים, בלמעלה משלוש הקולות. שאלה גדולה היא אם לא היה יכול יגאל אלון, לוא העמיד עצמו בראש רשימה לבחירות, לחולל מהפכה דומה. גם עסקיו המפלגות ידועים שהנוער לא התלהב אף מאחת הר-שימות שהוצגו. רשימה שבראשה היו עומי דים אלילי ההגנה, כמו ישראל גלילי, ומפקדי החטיבות הקרביות, מסוגם של אלוה, כרמל וסבקיין הבן, היתה יכולה לעורר שוב בל של התלהבות — לא רק ביום הבחירות, אלא גם למחרת.

סיעה כזאת היתה בלי ספק יכולה לשמש

